Nr 207. ROK 1837. WTOREK 12 WRZESNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złp. 10 miesięczne złp. 4.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Aureliusza Bisk.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Chronisław.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	stopnie ciepła podług Reaumora	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmostfery.	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
6	27" 6."590	† 8°, 3	3," 88	Północny słaby	Pogoda z Chmurami	Mgła
11 2	6, 092	† 17, 5	4, 63	Pu. Wschodni słaby	" "	
10	5, 381	† 13. 4	5 01	Wschodni słaby	Chmury	

Część Polityczna.

— *Z Berlina* 26 *Sierpnia.* —

Wszyscy nasi posłowie akredytowani u wielkich dworów są w téj chwili zgromadzeni w tutejszéj stolicy, a mianowicie panowie Bülow Liebermaon i Arnim. Bawią tu także z naszych dyplomatów; pełnomocny minister przy dworze szweckim v. Brockhansen; takiż przy dworze duńskim, v. Schul-Ascheraden; minister rezydent przy dworze greckim, hrabia Lust; poseł przy stolicy apostolskiéj, radca legacyi dr. Bansen; nakoniec nasz sprawujący interessa w Szturgardzie, v. Salviati.

— *Paryż* 28 *Sierpnia.* —

W szpitalu *Charité*, umarł niedawno synowiec sławnéj pani Staël, nazwiskiem Staël Holstein: był on przy końcu subiektem księgarskim.

Miasto Bordeanx stawia pomniki dwóm sławnym mężom, którymi są Montaigne i Montesquieu. Minister spraw wewnętrznych przesłał w tym celu summę 4000 franków.

Dyrektor Wielkiej-Opery, nabył od pana Duprez, śpiewaka, czas, zastrzeżonego temuż kontraktem dwumiesięcznego urlopu, za summę 45,000 fr., to jest, że pan Duprez zamiast wypoczynku lub oddalenia się, występować będzie.

Na dworze znowu słychać dość mocno o zamiarze przywrócenia orderu ś. Ludwika. Z osób, których rady zaciągał król w téj mierze, jeden tylko marszałek Gérard, oświadczył wyraźnie przeciwne zdanie.

Nowe prawodawstwo o pojedynkach, już zaczyna dobre przynosić owoce. Pewien bardzo zacny człowiek, wyzwany na pojedynek z powodu małoznaczącéj przyczyny, zarządał od swego przeciwnika dowodu na piśmie, iż wrazie, gdyby go zabił, rodzina jego żadnego wynagrodzenia domagać się nie będzie. Wyzywający dowiódł mu przez okazanie aktu urodzenia, że jest synem niewiadomych rodziców. To dobrze rzekł wyzwany; widzę, iż ze strony rodziny niczego lękać się niemogę; ale niedosyć na tém, przekonajże mnie Wpan teraz, że jesteś w stanie nagrodzić mojéj rodzinie tę wielką stratę, jakaby przez

zgon mój poniosła, ponieważ ze mnie tylko jednego ma wyłączne utrzymanie swoje. Wyzywający zapewnił, że posiada dwa domy w mieście i własność wiejską, których hypoteki są zupełnie czyste i nieobciążone, on zaś jest wolny czyli nie żonaty. Przedziwnie, rzekł dalej przeciwnik, teraz więc nie pozostaje już wpanu jak tylko postarać się o zapewnienie u prokuratora królewskiego, ażeby czylito zwycięzcą czy zwyciężonym będę, niczego ze strony sprawiedliwości, obawiać się nie miałem. — Te wszystkie żądania uczyniły nareszcie zamierzony pojedynek zupełnie niepodobnym, bynajmniéj zaś pogodzenie przeciwników, którzy teraz w dobréj zostają przyjaźni.

Jest tu mniemaniem dosyć prawdopodobieństwa mającem, iż wrazie, gdyby koniecznie wypadało Austryi dać interwencyą we Włoszech, rząd francuzki nie będzie temu bardzo przeciwny. Znane jest zresztą osobiste zdanie króla względem zajęcia Ankony, którą byłby już dawno kazał opuścić, gdyby nie szło o to, że ze strony izby deputowanych miałyby z tego powodu ostre interpelacye.

Względem rozpuszczenia izby deputowanych, jeden już tylko daje się słyszeć głos w powszechności.

— *Dnia* 30 *Sierpnia.* —

Rząd nieogłasza i dziś jeszcze żadnych depeszy telegraficznych z Hiszpanii, — lubo wiadomości z Madrytu na drodze téj musiał odebrać. — Niektóre atoli dzienniki głoszą że królowa Krystyna w nocy z dnia 20 na 21 zamierzała ujechać, jak sądzą do obozu Espartera, lecz jéj patrol gwardyi narodowéj przeszkodził. — Espartero miał także podać się już do dymmissyi; — jenerał Buerens zniknął gdzieś, i domniemanie jest, że uszedł do Don Carlosa. — Bezkarność w wojsku konstytucyjném doszła do najwyższego stopnia. Każdy wydaje rozkazy, nietylko officerowie. Po takiém wojsku, wszelkich złych następności obawiać się potrzeba. — Trwoga w Madrycie, powiększa się z każdą godziną.

Dziś po południu rozeszła się pogłoska, że rząd odebrał nowsze wiadomości z Madrytu, ale ich ogłosić niechce.

— *Dnia* 31 *Sierpnia.* —

I dziś jeszcze nieogłoszono żadnéj depeszy telegraficznéj o dalszych wypadkach w Madrycie. *Dziennik Rozpraw* objawia mocną obawę, że z teraźniejszych zamieszek, Don Carlos wielce korzystać może i wziąść przewagę w Hiszpanii.

Listy wczorajsze od granio hiszpańskich donoszą, że trzecia wyprawa karlistowska pod sprawą jenerała Urango udała się do Kastylii; dzisiejsze zaś dzienniki zawierają list z Bajonny pod dniem 26 donoszący co następuje: »Obiega tu wiadomość, która jeżeli się, potwierdzi, może bydź wypadkiem wielkiéj wagi. Zapewniają bowiem, że jenerał karlistów Taraguel z pięciu batalionami piechoty i tyluż szwadronami konnicy, wszedł dnia 23 do Wittoryii, i że tamtejsza osada, obwołała królem D. Carlosa. —

Zeszłéj nocy przybyło wielu gońców do ministerstwa spraw zagranicznycb; i do posła hiszpańskiego.

Podług doniesień z Madrytu pod dniem 23 bezkarność w armii Espartera ma być tak wielką, że rozhukani żołnierze niczem już niedają się utrzymać w swych szeregach. Gościńce do Madrytu zapełnione są temi oswobodzicielami, ktorzy są w najnędzniejszym stanie i w dawnych swych koszarach szukają chleba i przytułku. —

List z Saragossy pod dniem 24 donosi z Korimena, że D. Carlos przybył dnia 22 do Azuara. Sześć batalionów piechoty i cała konnica dostały rozkaz udania się do Herrera; jenerałowie zaś Azuna i Quilez mieli się udać do Badonaz. —

— *Dnia* 1 *Września.* —

Dziś ogłosił Rząd następujące depesze telegraficzne: —

1) *Bajonna* 29 *Sierpnia o g.* 7 *wieczór.* (Z Bordeaux przez gońca nadzwyczajnego). W Pampelunie wybuchnął bunt. Jenerał Saarsfield, i półkownik Mendisil zamordowani zostali. Cytadella znajduje się w mocy buntowników.«

2) *Bajonna* 30 *Sierpnia o god.* 3 *z rana.* Espartero stoi jeszcze ciągle z wojskiem swem w okolicach Madrytu, gdzie jest spokojnie. Gabinet dopełniony został, oddaniem steru ministerstwa spraw wewnętrznych deputowanemu Gonzales. — O Don Carlosie, nic nowego niesłychać.«

Jeden z dzienników ubolewa mocno nad teraźniejszym stanem Hiszpanii, i donosi, że w całym kraju panuje zamieszanie, które najgorszych skutków obawiać się każe. Armija królowéj do szczętu zdemoralizowana, ato właśnie w chwili, w któréj największej tęgości i jedności potrzeba, dla wstrzymania postępów ermii karlistowskiéj. Wszyscy jenerałowie królowéj posądzani są o zdradę, niewyłączająo samego Espartera;— małżonka jego przybyła do Bajonny.—

Papiery 5 procentowe hiszpańskie spadły dziś na 20. —

— *Londyn* 24 *Sierpnia.* —

Bardzo długą, ale jak zaręcza, bardzo rzetelną liczbę wyborów, dopełnionych w całém królestwie, umieścił dziennik *Courier*, według którego, obrano w Anglii 239 reformistów, 261 torysów; w Szkocyi 33 reformistów 20 torysów; w Irlandyi 73 reform. 32 tor.; razem 345 reformistow, 313 torysów, czyli, tylko 32 więcéj na stronę ministrów.

Zawczoraj dostała się znowu woda z Tamizy do Tunellu, z taką gwałtownością, że p. Brunnel (główny budowniczy) i robotnicy; ztrudnością tylko uiść zdolali. Mimo to zdarzenie, niepowątpiewa pan Brunnel o pomyślném ukończeniu swego dzieła. Pracują już nad zatkaniem otworu, a najdaléj za dwa tygodnie mają nadzieję wyprowadzić wodę, która się do Tunnelu dostała.

— *Dnia* 26 *Sierpnia.* —

Jedna z gazet stronnictwa radykalnego, mniema, że ministrowie są kontenci z maléj dla siebie większości tegorocznych wyborów, gdyż to poda im sposobność zbliżenia się z torysami, co, ani wątpić, było ich życzeniem ponieważ podczas wyborów, nie wspierali wcale radykalistów.

Times narzeka mocno na powiększanie się członków wyznania katolickiego w parlamencie, lubo niemasz ich więcéj jak 40, co nie wynosi zupełnie nawet $\frac{1}{16}$ części członków izby niższéj, a według gazet ministeryalnych, ludność katolicka stanowi $\frac{1}{3}$ część całego narodu.

Okręty wojenne *Herkules* i *Pembrocke*, wysłano z Plymouth z rozmaitemi potrzebami dla engielskiéj eskadry pod admirałem Stopford, na morzu Sródziemnem, którato eskadra, znajdowała się według ostatnich doniesień przy Barcelonie.

Poseł turecki przybył do Dublina, gdzie zdaje się zajmować mocno ciekawość publiczności. Zwiedził on w towarzystwie lorda-majora, bank i inne zakłady publiczne.

O nowym przypadku w Tunelu pod Tamizą, udzielają jeszcze następujące szczegóły: — »We środę zakradła się woda wcale niespodzianie pod arkady, jednakże, lubo wszyscy robotnicy byli zajęci, żaden człowiek nie utracił życia, ponieważ woda wdzierała się bardzo powoli przez mały otwór, co trwało blisko pięć godzin, nim Tunel się zapełnił. Z wielką czynnością pracują nad tem ażeby zatkać otwór, a że dno rzeki, pod którem teraz pracują, jest bardzo cienkie, starają się przeto utworzyć dno sztuczne, w którymto celu rzucano wczoraj nieustannie do Tamizy worki napełnione ziemią. O godzi-

nie 3, wpuścił się do wody inżynier Lacy w dzwonie nurkowym, nie wiele mógł przecież widzieć, bo często płynące statki parowe, zamęcały wodę. Dostrzegł wszelako, że narzucona ziemia skupiła się w właściwem miejscu. Wodę niepierwéj zaczną pompować, jak dopiero po utwierdzeniu się rzeczonéj ziemi. Za główny powód tego wydarzenia podają wysokie wezbranie wody i wiatr wschodni, który wywiera niezwyczajnie mocne parcie na piasek ruchomy. Pan Brunell zda rządowi szczegółowy raport o całym wypadku, nie powątpiewając bynajmniéj o szczęśliwym ukończenia dzieła zapewnia on, że gdyby tylko o kilka łokci daléj posunięte było, powyższy przypadek byłby wcale nie miał miejsca. Jest podobno zamiarem rozpocząć na stronie południowéj budowę łuku wchodowego, ażeby pośpieszyć naprzeciw teraźniejszych robot, w czém najwięcéj brak funduszów jest na przeszkodzie.

Nowéj bramie w Hyde park, którą królowa d. 21 b. m. sama otworzyła, nadano nazwę Wiktoryi.

Globe powiada, że lord Howard de Walden, przybędzie w miesiącu wrześniu na 6 tygodni do Anglii. — W Lizbonie wydała policya rozkazy wszystkim utrzymującym konie aby takowych nikomu bez wyraźnego jéj pozwolenia, nie najmowali.

Gazety otrzymane z Ameryki północnéj, donoszą, że jenerał Bravo złożył dowództwo nad wojskiem przeciwko Texas. Nastąpił po nim jener. Filisola, co uważają za pomyślną dla Texanów zmianę. Iturbide, został mianowany sprawującym interesa w Londynie.

Donoszą z Buenos-Ayres, że port Callao był zamknięty od dnia 21 marca przez dni 20, dla wszystkich do Chili przeznaczonych okrętów. We trzy dni potem wysłano dwa okręty wojenne i jednego szonera na jakąś tajną wyprawę. Mianowany głównym dowódcą wojska w prowincyach La-Plata, jenerał Heredya, jest gubernatorem prowincyi Tucuman. — Jeneralny konsul francuzki i sprawujący interessa w Buenos Ayres, pan Buchet de Martigni, przybył tam przez Chile z Boliwii, i popłynął na francuzkim brygu *Herminie*, do Brest z powrotem do kraju.

Według dzienników z Rio-Janeiro, doniesienia z wszystkich prowincyj były bardzo pomyślne. Wszędzie panowała spokojność.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 11 *do* 12 *Września.*

Walewska Konstancya, Darowski Felix, Gustowska Agneszka, Russocka Marya, Zychowicz Karol, Wysokowska Marya, z Polski; — Plewiński Franciszek, Wilczek Stanisław, Gorczyński Julian, Łoś Ignacy hr., Foltyński Ignacy, Nożyński, z Galicyi; — Sulzer, Badyński Celestyn, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Lelowski Wincenty, do Galicyi.

Doniesienia.

Pod Nr. 232 na przeciw Zamku są 4 pokoje wraz z kuchnią, piwnicą, z strychem i z drewutnią od Sgo Michała do wynajęcia. Bliższą wiadomość w miejscu powziąść można. (3r.)

Z Bióra Informacyjnego.

Życzący sobie przejazdki zaprzęgiem jednokonnym, w okolice okręgu M. Krakowa, znajdzie zawsze sposobność w ujeżdżalni rządowéj pod N. 405 przy ulicy Sławkowskiéj. (3r.)

Po znalezioną obrączkę z napisem: *Boże dopomóż nam.* Właściciel zechce się zgłosić do bióra powyższego. (3r.)